

DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

Piotr Biernat – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w 2009 roku podobnie jak przez 16 poprzednich lat wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa. Możliwe było to poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniające absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska zgodnie z zobowiązaniami akcesyjnymi Polski do Unii Europejskiej.

Uczestnicząc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym, a także ponadregionalnym Fundusz udowodnił, że gwarantuje realną stabilność finansową w realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska, które są kapitałochłonne i wieloletnie. Model funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z osobowością prawną sprawdził się jako efektywny, dyscyplinujący inwestorów składnik polskiego systemu finansowania ochrony środowiska.

Fundusz realizując swoją misję koncentrował się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- pozyskiwaniu i zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Przychody Funduszu w 2009 roku wyniosły 193,25 mln zł. Najistotniejszą pozycję w przychodach stanowiły wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Wyniosły one 151,44 mln zł.

W 2009 roku wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła 395,98 mln zł, tj. o 36,11 mln zł więcej niż w 2008 roku. Wpłynęło to na skuteczne wspieranie zadań związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego.

Pomoc finansowa Funduszu w kwotach bezwzględnych była największa w stosunku do inwestorów realizujących przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza, ochroną wód i porządkowaniem gospodarki ściekowej, a w dalszej kolejności z ochroną powierzchni ziemi i gospodarką wodną. Znaczna część pomocy aktywizowała ochronę przyrody, profilaktykę zdrowotną, edukację ekologiczną, monitoring stanu środowiska.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwyższą pomoc w wysokości 185,49 mln zł, udzielono na zadania z zakresu ochrony powietrza (51% środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne).

Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano 126,71 mln zł (35% pomocy na inwestycje). Przedsięwzięcia z tego zakresu należą do głównego kierunku zadań finansowanych z dotacyjnych środków Unii Europejskiej.

Członkowie Zarządu oraz pracownicy Biura Funduszu uczestniczyli w zainicjowanych w 2008 roku stałych konsultacjach z przedstawicielami gmin i powiatów województwa śląskiego. Wiodącym tematem tych spotkań i szkoleń było zaprezentowanie podstawowych zasad i warunków obowiązujących przy dofinansowywaniu przez Fundusz inwestycji proekologicznych realizowanych przez samorządy. Zaprezentowano skalę i formy dotychczasowej pomocy Funduszu dla inwestycji proekologicznych realizowanych w poszczególnych subregionach. Istot-

Fot. 1. WFOŚiGW w Katowicach

ną kwestią poruszaną podczas dyskusji była także tematyka dotycząca możliwości korzystania przez samorządy z europejskich dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dla którego Fundusz jest Instytucją Pośredniczącą II stopnia. W ciągu dwóch lat dofinansowanie z Funduszu Spójności na łączną sumę 325 mln złotych przyznano w pięciu konkursach dziewięciu beneficjentom, którzy aplikowali o te środki w WFOŚiGW w Katowicach. To jeden z najlepszych wyników w kraju.

Fundusz w 2009 roku dofinansował 19 zadań realizowanych przez samorząd województwa śląskiego z zakresu gospodarki wodnej, programów, badań naukowych i opracowań na łączną kwotę 10,81 mln zł.

Fundusz zorganizował konferencję pt. „Gospodarka odpadami – finansowanie, prawo i technologie”. Uczestniczyli w niej przedstawiciele samorządów gminnych województwa śląskiego oraz reprezentanci przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami. Bernard Błaszczuk – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska i Adam Zdziebło – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, a także Małgorzata Skucha Zastępca Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

oraz pracownicy ministerialnych departamentów odpowiedzialnych za gospodarkę odpadami zaprezentowali aktualną sytuację i najnowsze propozycje zmian legislacyjnych dotyczących finansowania i organizowania gospodarki odpadami.

Wojewódzki Fundusz nagroził laureatów XI Edycji Narodowego Konkursu „Przyjaźni Środowisku” z terenu województwa śląskiego przyznając im nagrody finansowe.

Jak co roku z okazji Dnia Ziemi osobom mającym szczególnie wkład w ochronę środowiska w województwie śląskim Zarząd Funduszu na wniosek Kapituły nagrody „Zielonych czeków”, przyznał spośród zgłoszonych 23 wniosków sześć „Zielonych czeków”.

Patronatem objęto majową IX Eko – Wystawę pt. „Ciepło Przyjazne Środowisku”; „Budownictwo – Systemy grzewcze – Wnętrza – Ogród” w Pietrowicach Wielkich. Fundusz był też współorganizatorem towarzyszącej tej imprezie konferencji pn. „Odnawialne źródła energii – Samorząd wobec wyzwań ochrony klimatu”. Uczestniczyli w niej samorządowcy, lokalni przedsiębiorcy, ekolodzy i specjaliści w zakresie odnawialnej energii i jej finansowania. Celem konferencji było zaprezentowanie możliwości i szans podjęcia w małych społecznościach działań zmierzających do inwestowania w systemy energooszczędne, zwłaszcza wykorzystujące odnawialne źródła energii.

WFOŚiGW był partnerem organizatorów ekologicznego wydarzenia w Bytomiu. Pod hasłami „Dbaj o naszą planetę” oraz „I ty wpływaj na klimat” zorganizowano ekologiczny happening połączony z warsztatami ekologicznymi dla dzieci, pokazami filmów ekologicznych oraz prezentacją produkcji papieru.

5 czerwca w Światowym Dniu Ochrony Środowiska Naturalnego, w chorzowskim Ośrodku Harcerskim odbył się finał konkursu plastycznego pn. „Zielone drzwi do Europy” zorganizowanego przez Fundusz dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów województwa śląskiego. Jego celem była szeroko pojęta edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz zwrócenie uwagi na piękno otaczającej przyrody i promocja unijnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Spośród 1009 prac z 314 szkół z województwa śląskiego jury wybrało i nagrodziło najlepsze.

Fundusz dofinansował wakacyjne obozy dla 180 dzieci powodziań z terenów Podkarpacia, dotkniętego powodzią na przełomie czerwca i lipca 2009 roku. Fundusz sfinansował ich pobyt w czystych ekologicznie i atrakcyjnych turystycznie miejscowościach: Pałąk, Siamoszyce, Zawady i Wapienica. Chorągiew Śląska ZHP zorganizowała tam dwutygodniowe obozy, podczas których oprócz wypoczynku wakacyjnego realizowane były programy profilaktyki zdrowotnej i edukacji ekologicznej.

Od lipca do września trwała wspólna akcja Funduszu i redakcji „Polska Dziennik Zachodni” pod nazwą „Eko Oko – Czysty Śląsk – rozbrajanie bomb ekologicznych”. Jej celem było pokazanie zagrożenia, jakie składowiska odpadów niebezpiecznych stwarzają dla mieszkańców regionu, wskazanie możliwych metod ich neutralizacji i źródła finansowania oraz osoby lub instytucje odpowiedzialne za przeprowadzenie takiej operacji. Oprócz serii publikacji co tydzień ukazywały się dodatki tematyczne poświęcone rozbrajaniu najgroźniejszych w regionie „bomb ekologicznych” wymienionych w raporcie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska: zwałowisk odpadów niebezpiecznych po Zakładach Chemicznych w Tarnowskich Górach, osadników cynkowych na terenach zlikwidowanego wydziału cynku Huty Metali Nieżelaznych w Katowicach-Szopienicach, a także zanieczyszczeń środowiska po produkcji m.in. pestycydów w Jaworznie i odpadów azbestowych w Ogrodzieńcu. Na łamach „Polski Dziennik Zachodni” swoje opinie prezentowali przedstawiciele Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwa Środowiska, władz wojewódzkich, lokalni samorządowcy oraz niezależni eksperci. 17 września w siedzibie Media Centrum w Sosnowcu odbyła się debata, będąca podsumowaniem tej akcji. Jej efektem było podpisanie deklaracji zobowiązania do współdziałania w celu rozbrojenia „bomb ekologicznych” w województwie śląskim. Deklarację podpisali przedstawiciele rządu (m.in. podsekretarz stanu w resorcie rozwoju regionalnego Adam Zdziebelo, podsekretarz stanu w resorcie środowiska Bernard Błaszczyk), Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, władz wojewódzkich (m.in. marszałek Bogusław Śmigielski) oraz lokalnych samorządów.

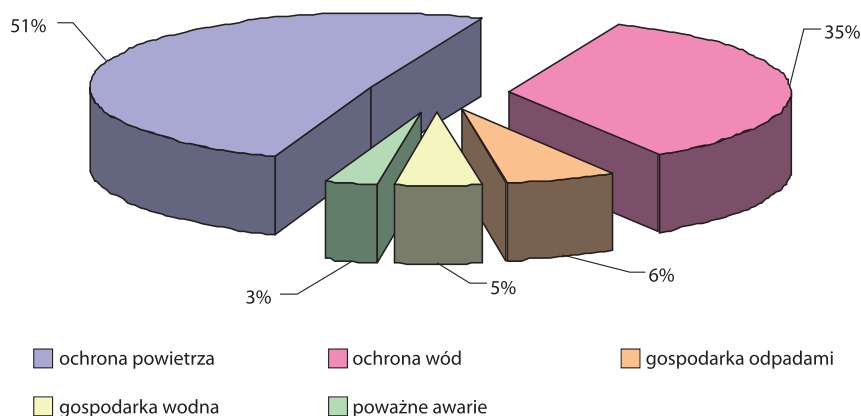
We wrześniu 2009 roku Fundusz przyznał nagrody

w zorganizowanym konkursie EkoGmina 2009 na najbardziej ekologiczną gminę w województwie śląskim. Jury oceniało inicjatywy podjęte w ostatnich trzech latach w zakresie m.in. gospodarki odpadami, wodno-ściekowej, likwidacji i unieszkodliwiania azbestu, ograniczania niskiej emisji oraz edukacji ekologicznej i ochrony przyrody. W konkursowych ankietach gminy prezentowały także rozmiary i sposoby wykorzystania krajowych i unijnych środków na realizację proekologicznych przedsięwzięć. Laureaci otrzymali nagrody finansowe z przeznaczeniem na przedsięwzięcia przewidziane w ustawie prawo ochrony środowiska oraz wyróżnienia z przeznaczeniem na opracowanie programów efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

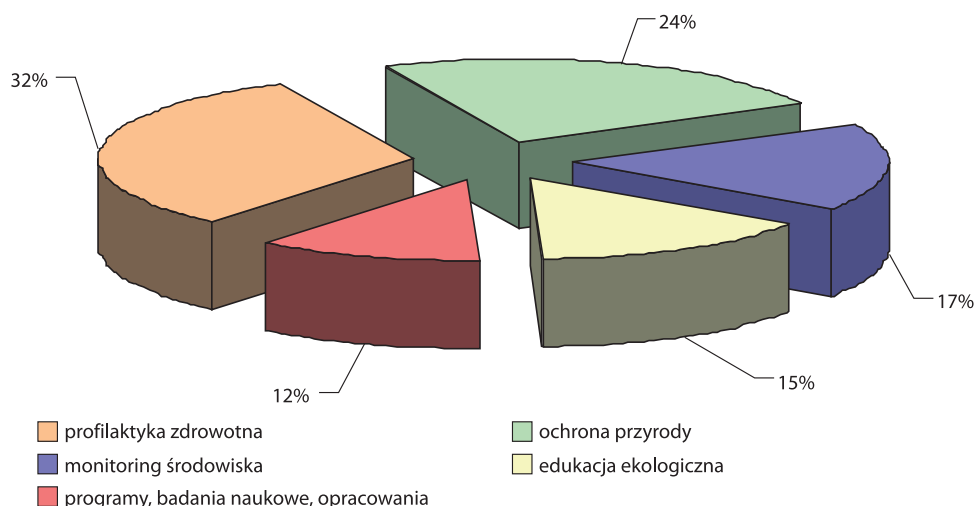
W listopadzie 2009 roku przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w Międzynarodowych Targach Ekologicznych w Poznaniu POLEKO 2009. Na zorganizowanym wspólnie z wojewódzkimi funduszami, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska, Ministerstwem Środowiska i Bankiem Ochrony Środowiska stoisku zaprezentowano jednolity krajowy system finansowania przedsięwzięć proekologicznych. Szczególnie wyeksponowana została rola tych instytucji we wdrażaniu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W grudniu rozstrzygnięto ogłoszony przez Fundusz konkurs dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność proekologiczną pn. „EkoAktywni 2009”. Celem konkursu było wyróżnienie najlepszych i zachęcenie innych do zwiększonej aktywności w zakresie szeroko pojętej działalności proekologicznej. Jury konkursu oceniało organizacje o charakterze regionalnym i ponadregionalnym realizujące programy z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody i profilaktyki zdrowotnej dzieci.

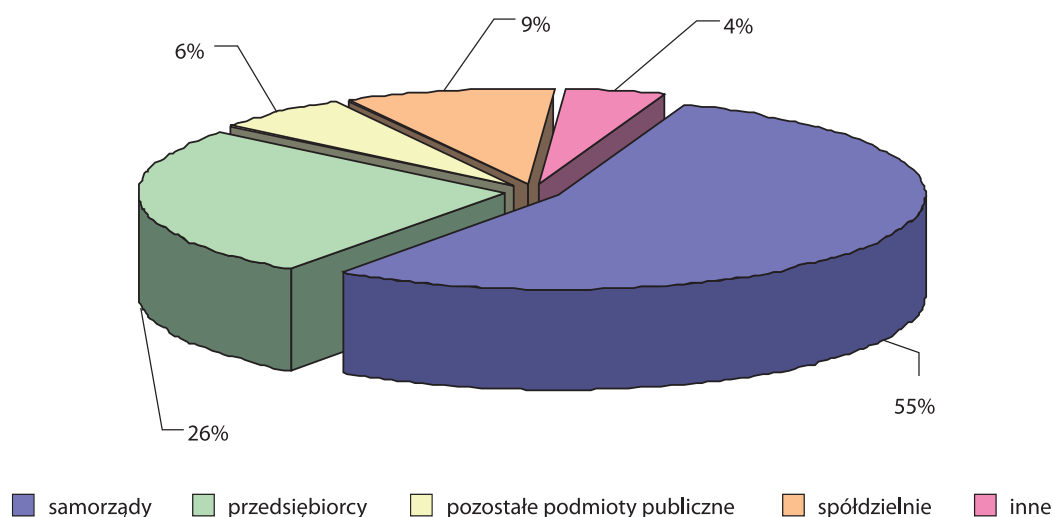
Najwyższe dofinansowanie w wysokości 185,49 mln zł,

Wykres 1. Kierunki finansowania zadań inwestycyjnych w 2009 roku

Wykres 2. Kierunki finansowania zadań pozainwestycyjnych w 2009 roku

Wykres 3. Beneficjenci pomocy udzielonej przez Fundusz w 2009 roku

udzielono na zadania z zakresu ochrony powietrza (51% środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne) (wykres 1).

Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano 126,71 mln zł (35% pomocy na inwestycje). Przedsięwzięcia z tego zakresu należą do głównego kierunku zadań finansowanych z dotacyjnych środków Unii Europejskiej.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami wypłacono 22,91 mln zł (6% kwoty udzielonej pomocy na zadania inwestycyjne). Środki Funduszu przeznaczone zostały głównie na zadania związane z wykorzystaniem odpadów przemysłowych i komunalnych.

Zadania w dziedzinie gospodarki wodnej otrzymały pomoc w wysokości 18,68 mln zł (5% pomocy na

zadania inwestycyjne), przeznaczoną przede wszystkim na budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz inwestycje związane z zapewnieniem ludności w wodę pitną.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 11,03 mln zł (3% kwoty udzielonej pomocy na zadania inwestycyjne).

Na zadania pozainwestycyjne wydatkowano w 2009 roku – 22,09 mln zł (5% udzielonej pomocy).

Główne kierunki wydatków wśród zadań pozainwestycyjnych stanowią: profilaktyka zdrowotna dzieci (32%), ochrona przyrody (24%), badania stanu środowiska prowadzone w ramach państwowego monitoringu (17%), edukacja ekologiczna (15%) oraz prace naukowo-badawcze i opracowania (12%) (wykres 2).

Z pomocy Funduszu korzystały przede wszystkim samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy – niezależnie od formy własności, a także osoby fizyczne (bankowe linie kre-

dytowe) (wykres 3). W roku 2009 wydatki Funduszu w ponad 60% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.

1. Działania inwestycyjne - efekty ekologiczne i rzeczowe

W roku 2009 zakończono realizację 413 zadań inwestycyjnych współfinansowanych przez Fundusz.

Zakończone zadania dały możliwość uzyskania efektów ekologicznych i rzeczowych w zakresie ochrony zasobów wodnych, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałania wystąpienia poważnym awariom.

1.1. Ochrona zasobów wodnych

W 2009 roku zakończono 53 zadania z zakresu ochrony wód, w tym rozbudowę bądź modernizację oczyszczalni pozwalających na oczyszczenie 12832 m³/d ścieków komunalnych oraz budowę kolektorów sanitarnych o długości 375,3 km, umożliwiających odprowadzenie do oczyszczalni 11337,3 m³/d ścieków.

1.2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

W zakresie gospodarki odpadami oraz ochrony powierzchni ziemi zakończono 38 zadań, w tym:

- usunięto i unieszkodliwiono odpady zawierające azbest m.in. w gminach: Jeleśnia, Węgierska Górka, Milówka, Kroczyce, Kłomnice, Ujsoły, Bieruń – ponad 2 mln zł,
- rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Wojkowicach o pojemności 100000 m³ – 600 tys. zł,

- zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we Włodowicach na powierzchni 0,3 ha – 43 tys. zł.

1.3. Ochrona powietrza

W roku 2009 zakończono realizację 278 zadań związanych z ochroną atmosfery, które stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

- 1500001,0 kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
- 101301807,7 kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
 - 8841306,5 kg/a SO₂,
 - 1102816,5 kg/a NO_x,
 - 1324254,0 kg/a CO,
 - 90033113,2 kg/a CO₂,
 - 317,5 kg/a b-α-p.

1.4. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków

Zrealizowano 4 zadania w tym 3 związane z zapobieganiem wystąpienia poważnych awarii, w ramach których zakupiono sprzęt i wyposażenie pożarnicze do przeciwdziałania i usuwania skutków powodzi, katastrof drogowych i zagrożeń środowiska dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego oraz Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska.

2. Działania pozainwestycyjne

Na działalność pozainwestycyjną wyłacono 21,47 mln zł, w tym: 5,40 mln zł na ochronę przyrody i lasów, 3,26 mln zł na edukację ekologiczną, 5,77 mln zł na zarządzanie środowiskowe, 7,04 mln zł na profilaktykę zdrowotną dzieci.

W wyniku realizacji 313 zadań pozainwestycyjnych z udziałem środków Funduszu (21,47 mln zł) uzyskano następujące efekty rzeczowe i ekologiczne:

2.1. Ochrona przyrody i krajobrazu (5,4 mln zł)

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo wykonano między innymi następujące prace:

- przeprowadzono rewitalizację studni „Książęcej”

- oraz studni na cieku „Paprociowym”,
- w Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu oraz rewitalizację Zespołu Pałacowo-Parkowego w Nakle Śląskim,
- w parkach zabytkowych i miejskich o charakterze międzygminnym w Strumieniu, Pszczyń, Hałcnowie, Chorzowie, Borownie, Łochyni, Tarnowskich Górach, Rybniku, Ornontowicach, Kochcicach, Grodźcu, Jaworzu w ramach prac pielęgnacyjnych: wykonano cięcia i zabiegi pielęgnacyjne 1148 szt. drzew, przeprowadzono wycinkę 381 szt. drzew, samosiewów, dokonano nasadzeń 2095 szt. drzew, 1700 szt. krzewów, 270 szt., krzewów iglastych, posadzono 255 szt. róż,

- 14536 szt. roślin cebulowych, wykoszono trawniki, odmłodzono żywopłoty,
- na terenie powiatu żywieckiego, obejmującego grunty nie stanowiące własności Skarbu Państwa nasadzono ok. 115000 szt. sadzonek drzew na 31 ha powierzchni leśnej,
- na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd wykonano prace ochronne polegające na oczyszczeniu z drzew i krzewów 49,2 ha muraw kserotermicznych oraz naskalnych, objęto ochroną siedliska dolin rzecznych na pow. 6 ha i obszar na pow. 12 ha łąk trzęślicowych Molinion, zakupiono owce rasy olkuska,
- na terenie Beskidzkich Parków Krajobrazowych wykoszono i usunięto biomasę w obrębie hal i łąk górskich w Beskidzie Śląskim oraz Żywieckim wycięto samosiewy drzew i krzewów,
- w parku w Reptach wykonano cięcia pielęgnacyjne na 159 szt. drzew, oczyszczono 5 ha pow. parku z podrostów i rdestowca, objęto ochroną drzewa kasztanowców przed szrotówkiem, wycięto 40 szt. drzew świerkowych zaatakowanych przez kornika drukarza, dokonano wycinki 216 szt. drzew suchych, wiatrołomów i wiatrowałów, wykoszono łąki i trawniki na pow. 8,60 ha,
- w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie prowadzono prace polegające na likwidacji nadmiernego zagęszczenia zadrzewienia na powierzchni 8,0 ha w celu ochrony drzew i krzewów z gatunków szlachetnych,
- w lesie sanatoryjnym w Rajczy posadzono 11000 szt. sadzonek buka, 3000 szt. sadzonek jodły, 8000 szt. sadzonek sosny, oczyszczono las z 416,77 m³ drewna zasiedlonego kornikiem,
- na terenie Rezerwatów „Góra Chełm” i „Cisy w Hucie Starej” na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz dokonano przerzedzenia podrostu bukowego w celu poprawy warunków świetlnych na stanowisku storczyków na pow. 1 ha, zamontowano 1 szt. tablicy informacyjno-edukacyjnej, ogrodzono grupy nalotu cisowego siatką leśną o długości 80 mb. Zamontowano 200 szt. skrzynek lęgowych dla ptaków, oczyszczono 700 szt. skrzynek lęgowych dla ptaków, zakupiono 900 kg karmy dla ptaków,
- w parku w Reptach oczyszczono z samosiewek ok. 3 ha terenu, wykonano cięcia pielęgnacyjne 113 szt. drzew, na pow. ok. 3550 m² żywopłotów i cięcia odmładzające 4720 szt. krzewów, posadzono 160 szt. sadzonek krzewów i drzew ozdobnych, posadzono 9000 szt. roślin cebulowych i bulwiastych, objęto ochroną 21 szt. kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, założono wieloletnią łąkę kwietną – 500 m²,

- w ramach zagospodarowania terenu na użytek ekologiczny Lasku Chropaczowskiego w Świętochłowicach wycięto 146 szt. drzew, zamontowano tablice informacyjno-edukacyjnych, nasadzono drzewa i krzewy owocujące, stanowiące pokarm dla ptaków,
- w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie uporządkowano i przygotowano teren oraz nasadzono sadzonki drzew owocowych starych odmian i lokalnie uprawianych drzew owocowych, utworzono cenną kolekcję poprzez nasadzenie cennych gatunków i odmian roślin wrzosowatych.

W ramach ochrony zagrożonych wyginieciem roślin i zwierząt wolnożyjących między innymi:

- kontynuowano działania ratownicze ograniczające populację kornika drukarza oraz dofinansowano: zakup pułapek feromonowych, bezobsługowych chwytników, wycinkę drzew opanowanych przez korniki na terenie Beskidów dla Nadleśnictw: Bielsko-Biała, Jeleśnia, Ujsoły, Ustroń, Węgierska Górka i Wiśla,
- zarybiono wody otwarte na terenie województwa śląskiego różnorodnym składem gatunkowym ryb w celu zwiększenia populacji ryb w ekosystemach rzecznych i zbiornikach wodnych,
- na terenie Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie w sezonie 2008/2009 zwalczano metodą nieinwazyjną na ok. 461 drzewach szrotówka kasztanowcowiaczka.

W zakresie naprawy szkód w środowisku przyrodniczym prowadzono między innymi prace polegające na naprawianiu szkód spowodowanych trąbą powietrzną, wichurami i gradobiciem, które to zjawiska przeszły nad województwem śląskim w sierpniu 2008 roku w gminach: Blachownia, Kruszyna, Mykanów. Wykonano prace polegające na zebraniu i zdeponowaniu 122,5 Mg odpadów różnych, 22,23 Mg odpadów zawierających azbest, zakupiono paliwo do sprzętu przeznaczonego do cięcia gałęzi, drewna i transportu odpadów na składowiska. Nasadzono drzewa: 6997 szt. sosny na działkach gminnych oraz ok. 50 szt. klonu jesionolistnego w obrębie pasa drogowego w miejscowości Bogusławie.

W ramach ochrony przeciwpożarowej terenów leśnych przeprowadzono patrolowanie lotnicze lasów województwa śląskiego na terenie nadleśnictw: Brynek, Gidle, Herby, Katowice, Kłobuck, Kobiór, Koniecpol, Koszęcin, Lubliniec, Rudy Raciborskie, Rudziniec, Rybnik, Siewierz, Świerklaniec, Żłoty Potok. Samoloty patrolowo-gaśnicze i śmigłowce przelatały nad województwem śląskim 300 godzin.

Ponadto w ramach akcji „Posadź swoje drzewko”, posadzono 40803 szt. sadzonek drzew i krzewów w 350 obiektach (szkoły wszystkich szczebli, przed-

szkole, organizacje społeczne, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki zdrowia).

2.2. Edukacja ekologiczna (3,26 mln zł)

W zakresie edukacji ekologicznej między innymi:

- doposażono w pomoce dydaktyczne, służące realizacji edukacji ekologicznej w Leśnej Sali Edukacyjnej Nadleśnictwa Katowice,
- doposażono Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie w sprzęt niezbędny do prowadzenia programów z zakresu edukacji ekologicznej,
- oznakowano i doposażono „Leśną Ścieżkę Poznawczą” w Nadleśnictwie Brynek,
- w miejscowości Przegędza – oznakowano w terenie ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną na Kanetowcu,
- w miejscowości Leszczyny oznakowano przyrodniczo-historyczną ścieżkę edukacyjną pn. „Wśród leszczyn i śladów Bartela” o długości ok. 2 km,
- w ramach rekreacyjnego zagospodarowania Lasu Aniołowskiego w Częstochowie wykonano i zamontowano 21 tablic edukacyjnych, 1 tablicę informacyjną, wydano przewodnik po ścieżce,
- na terenie przyległym do zamku w Siewierzu oznakowano ścieżkę edukacyjną o długości ok. 1,5 km,
- zorganizowano warsztaty ekologiczne w ośrodkach edukacji ekologicznej, w których wzięło udział 8181 dzieci i młodzieży, wydano: książki, albumy, monografie, publikacje, poradniki, raporty, biuletyny, broszury, ulotki, foldery, plakaty, płyty CD i DVD,
- zorganizowano i przeprowadzono konkursy ekologiczne o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim oraz olimpiady ekologiczne, festiwale ekologiczne (Raciborski Festiwal Ekologiczny Piosenki i Wiersza dla dzieci i młodzieży szkolnej Racibórz 2009 i III Festiwal Kultury Ekologicznej „Zielono mi” – Katowice 2009).

2.3. Profilaktyka zdrowotna (7,04 mln zł)

Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Z wyjazdów zdrowotnych realizowanych:

- w trakcie roku szkolnego (zielone szkoły) skorzystało 20814 dzieci,
- w okresie wakacji i ferii zimowych wyjechało 5470 dzieci.

W ramach profilaktyki specjalistycznej z wyjazdów skorzystało 1124 dzieci. W ramach walki z ołowicą badaniami objęto 2591 dzieci, zakupiono 4696 opakowań suplementów witaminowo-mineralnych, 50000 litrów mleka, przeprowadzono zajęcia rehabilitacyjne na basenie.

2.4. Zarządzanie środowiskiem w regionie (5,77 mln zł)

W zakresie zarządzania środowiskowego realizowane były badania stanu środowiska, opracowania i ekspertyzy. Zadania były realizowane w celu wspomaganie działalności władz regionalnych i lokalnych w instrumenty zarządzania środowiskiem, w tym:

- wykonano opracowanie pn.: „Określenie granic i powierzchni zlewni rowów występujących na terenie Gminy Racibórz”,
- opracowano plany zarządzania lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych w powiatach: kłobuckim, cieszyńskim, zawierciańskim, będzińskim, bielskim i żywieckim,
- wykonano pracę naukowo-badawczą pn.: „Aktualizacja dla lat 2005-2007 oceny zanieczyszczenia powietrza w województwie śląskim w oparciu o modelowanie matematyczne ze szczególnym uwzględnieniem wpływu różnych źródeł emisji i zastosowanych parametrów do obliczeń dla dwutlenku siarki, tlenu azotu, pyłu zawieszonego PM10, benzenu, ołowiu i tlenu węgla (I etap) oraz arsenu, kadmu, niklu i benzo(α)pirenu za rok 2007 (II etap)”,
- wykonano pracę naukowo-badawczą pn.: „Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego rtęcią, z uwzględnieniem jej fizycznej i chemicznej specjacji w świetle Dyrektywy 2004/107/WE”,
- dla województwa śląskiego opracowano bilans wodny i wodno-gospodarczy dla potrzeb aktualizacji programu małej retencji,
- na bieżąco analizowano i dokumentowano stan środowiska, określano przyczyny i trendy zmian jakości wszystkich komponentów środowiska, oceniano skuteczność podejmowanych działań ochronnych, informowano społeczeństwo o stanie środowiska, przedstawiano raporty o stanie środowiska.

